

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова

Н. Є. ТЕРЬОШКІНА

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до виконання контрольних і самостійних робіт з курсу
“Економіка та організація інноваційної діяльності”

Рекомендовано Методичною радою НУК

Миколаїв 2009

УДК 658.5 (076)

Терьошкіна Н.Є. Методичні вказівки до виконання контрольних і самостійних робіт з курсу “Економіка та організація інноваційної діяльності”. – Миколаїв: НУК, 2009. – 24 с.

Кафедра економіки та організації виробництва

Методичні вказівки містять теоретичні та практичні завдання з питань розробки стратегії інноваційної діяльності, формування інноваційного продукту та управління процесом створення інновацій, аналізу попиту на інновації та ринкові форми їх реалізації, особливостей фінансування інноваційної діяльності підприємств та визначення її ефективності.

Призначені для бакалаврів заочної форм навчання інженерно-економічного факультету спеціальності 6.030504 “Економіка підприємства”, а також для студентів інших спеціальностей, викладачів вищих навчальних закладів і фахівців.

Рецензент канд. екон. наук, проф. Гурченков О.П.

*Згідно з наказом ректора НУК № 08 від 09.01.2008
методичні вказівки друкуються в авторській редакції
і відповідальність за їх редагування несе автор.*

ВСТУП

За сучасних умов орієнтації економіки України на підвищення конкурентоспроможності надзвичайно важливого значення набуває активізація інноваційної діяльності, оскільки без цього неможливим є здійснення прогресивних структурних зрушень у країні, суттєве оновлення реального сектора й загалом забезпечення сталого соціально-економічного розвитку держави.

У наш час нововведення охоплюють усі сфери людської діяльності, радикально впливають на процес господарювання, змінюють соціально-економічні відносини в суспільстві. Неперервні і постійні інновації стають необхідною та природною формою існування будь-якої фірми, забезпечують їй конкурентоспроможність і виживання на ринку.

Таким чином, вивчення сутності, тенденції, механізму здійснення інновацій, реалізації потенціалу їх ефективності сприятиме оздоровленню економіки України, її економічному зростанню.

При вивченні курсу “Економіка та організація інноваційної діяльності” студенти виконують контрольну роботу, яка має за мету допомогти їм системно і глибоко вивчити основні теми дисципліни.

Методичні вказівки структурно виконані згідно з навчальною програмою дисципліни “Економіка та організація інноваційної діяльності”. Вони містять основні положення, підходи та методики розробки стратегії інноваційної діяльності, формування інноваційного продукту та управління процесом створення інновацій, аналізу попиту на інновації та ринкові форми їх реалізації, особливостей фінансування інноваційної діяльності підприємств та визначення її ефективності.

Дисципліна “Економіка та організація інноваційної діяльності” вивчається бакалаврами денної та заочної форм навчання інженерно-економічного факультету спеціальності 6.030504 “Економіка підприємства”. Методичні вказівки розроблені для полегшення самостійного вивчення та виконання контрольних робіт з курсу “Економіка та організація інноваційної діяльності”, а також для студентів інших спеціальностей і фахівців при проведенні аналізу стану та ефективності інноваційної діяльності сучасного підприємства.

1. МЕТА І ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Студенти виконують одну контрольну роботу, яка містить два теоретичних питання та розв’язання однієї задачі. Позитивна оцінка за виконання контрольної роботи може бути отримана при вірному вирішенні практичного завдання та повній відповіді на теоретичні питання.

Варіант контрольної роботи обирається за номером студента у списку групи.

Порядковий номер студента за списком	Номера теоретичних питань	Номер контрольної задачі
1	1, 31	1
2	2, 32	2
3	3, 33	3
4	4, 34	4
5	5, 35	5
6	6, 36	6
7	7, 37	7
8	8, 38	8
9	9, 39	9
10	10, 40	10
11	11, 41	11
12	12, 42	12
13	13, 43	13
14	14, 44	14
15	15, 45	15
16	16, 46	16

Продовж. табл.

Порядковий номер студента за списком	Номера теоретичних питань	Номер контрольної задачі
17	17, 47	17
18	18, 48	18
19	19, 49	19
20	20, 50	20
21	21, 51	21
22	22, 52	22
23	23, 53	23
24	24, 54	24
25	25, 55	25
26	26, 56	26
27	27, 57	27
28	28, 58	28
29	29, 59	29
30	30, 60	30

2. РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ОФОРМЛЕННЯ ТА ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Обсяг контрольної роботи становить 15–20 сторінок друкованого тексту на листах форматом А4.

Контрольна робота повинна мати таку структуру:

1. Титульний лист.
2. Зміст.
3. Теоретична частина (складається з двох питань).
4. Розрахункова частина (розв'язання задачі).
5. Список використаної літератури.
6. Додатки (за необхідністю).

Робота виконується на одній стороні аркуша. Розміри полів: лівий – 2,5 см, правий – 1 см, верхній та нижній – по 2 см. Рекомендований шрифт – Times New Roman. Розмір шрифту – 14, міжрядковий інтервал – 1,5. Нумерація сторінок – зверху праворуч.

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, рисунків, таблиць, формул подають арабськими цифрами без знака №.

Першою сторінкою роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок. На титульному аркуші номер сторінки не проставляють. На наступних сторінках номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

Ілюстрації і таблиці необхідно подавати в роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані, або на наступній сторінці. Ілюстрації позначаються словами "Рис." і нумерують послідовно в межах розділу. Номер ілюстрації складається з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими проставляється крапка. Таблиці нумеруються так, як і ілюстрації, після слова "Таблиця", яке розміщують у правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці, наприклад, "Таблиця 1.2" (друга таблиця першого розділу).

Нумерація формул така ж, як таблиць і ілюстрацій. Номери формул пишуться біля правого берега аркуша на рівні формули в круглих дужках, наприклад (1.3). Значення символів подаються з нового рядка, перший позначається зі слова: "де".

Таблиці повинні мати назву, яку розміщують над таблицею по центру. Назву і слово "Таблиця" починають з великої літери. Заголовки граф починаються з великих літер, підзаголовки з маленьких, якщо вони складають одне речення із заголовком, і з великих, якщо вони є самостійними.

Посилання на джерела з великою кількістю сторінок зазначається порядковим номером за переліком джерел і номером сторінок. Посилання на джерела виділяють двома квадратними дужками.

Розв'язання задачі студенти повинні подати детально, згідно з формулами, з усіма розрахунками і поясненнями до них.

Контрольна робота виконується студентом у терміни, встановлені навчальним планом. Вона повинна бути написана і захищена до початку екзаменаційної сесії.

Розпочинати підготовку до написання контрольної роботи слід із складання бібліографії за вибраним варіантом. Для цього доцільно звернутися до алфавітних та систематичних каталогів бібліотек методичного кабінету кафедри економіки та організації виробництва, НУК, Державної обласної наукової бібліотеки ім. О. Гмирьова тощо. Корисним є перегляд списків літератури, які вміщують підручники зі інноваційної діяльності підприємства, відповідні одноособові чи колективні монографії. Поточна інформація, а також ілюстрації можуть вміщувати спеціалізовані періодичні видання, каталоги (бібліотечні) та підшивки (в тому числі – кафедральні) яких теж слід залучити до розгля-

ду. Невичерпним є інформаційний потенціал всесвітньої мережі Інтернет.

3. ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ

1. Сутність і завдання інноваційної діяльності підприємства.
2. Поняття “новація”, “нововведення”, “інновація”.
3. Сутність інноваційної економіки.
4. Поняття і структура національної інноваційної системи (НІС).
5. Наукова і науково-технічна діяльність.
6. Інтелектуальний капітал.
7. Інтелектуальна власність.
8. Інноваційна пропозиція.
9. Інноваційний попит.
10. Етапи інноваційного процесу.
11. Класифікація інновацій за різними ознаками.
12. Стадії життєвого циклу інновацій.
13. Сутність екстенсивного, інтенсивного та інноваційного типів економічного розвитку.
14. Умови виникнення попиту на інновації.
15. Планування і організація створення нового продукту.
16. Види попиту на інновацію і чинники, що впливають на нього.
17. Дифузія продуктових інновацій.
18. Сутність і завдання інноваційної політики підприємства.
19. Принципи формування інноваційної політики підприємства.
20. Складові інноваційної політики підприємства.
21. Інноваційний потенціал підприємства.
22. Технічний розвиток і показники технічного рівня підприємства.
23. Сутність та види управління інноваційним процесом на підприємстві.
24. Поняття інноваційної стратегії.
25. Стратегічне планування інноваційної діяльності підприємства.
26. Оперативне управління інноваційною діяльністю підприємства.
27. Організаційні структури управління інноваційною діяльністю підприємства.
28. Ринок новацій та його інфраструктура.
29. Ринкові суб'єкти інноваційної діяльності.
30. Особливості функціонування бізнес-інкубаторів.

31. Особливості функціонування технопарків і технополісів.
32. Інноваційні високотехнологічні корпорації.
33. Види і джерела фінансування інноваційної діяльності.
34. Фінансування інноваційної діяльності венчурним капіталом.
35. Форми та особливості лізингового фінансування інновацій.
36. Фінансування інноваційних проектів.
37. Сутність моніторингу інновацій.
38. Сутність життєвого циклу технологій.
39. Сутність та класифікація трансферу технологій.
40. Сутність інформаційно-комунікаційних технологій та закономірності їх розвитку.
41. Мотивація інноваційної діяльності науковців та працівників інноваційних підприємств.
42. Організація управління інноваційними проектами.
43. Принципи оцінювання ефективності інноваційної діяльності підприємства.
44. Основні показники економічної ефективності інноваційних проектів.
45. Оцінювання ефективності придбання і продажу ліцензій.
46. Оцінювання соціальної ефективності інноваційної діяльності.
47. Оцінка ризику реалізації інноваційного проекту.
48. Прогнозування розвитку науково-технічної та інноваційної сфери.
49. Сутність і завдання державної інноваційної політики.
50. Методи й інструменти державного регулювання інноваційної діяльності.
51. Класифікація об'єктів інтелектуальної власності.
52. Особливості охорони інтелектуальної власності.
53. Державна експертиза інвестиційно-інноваційних проектів.
54. Освіта в системі інноваційного процесу.
55. Особливості інноваційного розвитку в Україні.
56. Нормативно-законодавче забезпечення інноваційної діяльності в Україні.
57. Стан і перспективи розвитку інноваційної економіки України.
58. Сучасний стан ринку промислової власності в Україні.
59. Стан і перспективи розвитку технологій в Україні.
60. Запровадження екологічних інновацій.

4. ВАРІАНТИ ІНДИВІДУАЛЬНИХ РОЗРАХУНКОВИХ ЗАВДАНЬ

Задача 1. На основі техніко-економічних показників, наведених у таблиці 1, обґрунтуйте економічну доцільність капітального ремонту обладнання, який можна здійснювати окремо чи суміщати з модернізацією, або заміни цього обладнання на нове. Зробіть висновки щодо внесення у план інноваційних заходів тих альтернатив, які є економічно виправданими.

Таблиця 1

Показники	Обладнання
1. Балансова вартість нового обладнання, грн	12 000
2. Витрати на майбутній капітальний ремонт обладнання, грн	3000
3. Витрати на капітальний ремонт з одночасною модернізацією, грн	4800
4. Річна продуктивність обладнання у відповідному циклі експлуатації, тис. од.:	
— нової;	100
— капітально відремонтованої старої;	70
— капітально відремонтованої і модернізованої старої	95
5. Тривалість ремонтного циклу обладнання, роки:	
— нової;	3,5
— капітально відремонтованої старої;	2,8
— капітально відремонтованої і модернізованої старої	3,0
6. Собівартість одиниці продукції при експлуатації відповідного типу обладнання, грн за 1000 од.:	
— нової;	13 000
— капітально відремонтованої старої;	13 080
— капітально відремонтованої і модернізованої старої	13 030
7. Втрати від недоамортизованого старого обладнання, грн	628

Задача 2. У механічному цеху машинобудівного заводу при переході на новий технологічний процес змінні витрати зменшуються з 0,8 до 0,65 грн/од. Водночас умовно-постійні витрати зростають з 7 до 127 грн/од. Визначити:

- критичну величину річного випуску деталей;
- технологічну собівартість річного випуску деталей, який досягає критичної величини;
- річний обсяг виготовлення деталей за новою технологією, за якого економія від зниження собівартості деталей перевищить зростання умовно-постійних витрат.

Задача 3. Розрахувати економічну ефективність впровадження засобів механізації на операціях, які раніше виконували вручну, за такими даними: погодинна тарифна ставка робітника 1 розряду – 1,43 грн; тарифний коефіцієнт до впровадження засобів механізації – 1,145; після – 1,245; норма часу на виконання операції до впровадження – 110 хв.; після – 60 хв.; річна виробнича програма – 90 тис. шт.; вводяться дві машини вартістю 8360 грн кожна; встановлена потужність двигуна однієї машини – 0,18 кВт; вартість 1 кВт/год – 0,22 грн; річні витрати на запчастини на одну машину – 410 грн; норма амортизаційних відрахувань – 15%; відсоток відрахувань на утримання та експлуатацію обладнання – 20%; додаткова зарплата основних робітників – 10%; нарахування на зарплату – 32,5%; кількість робочих днів у році – 255; режим роботи – однозмінний.

Задача 4. На машинобудівному заводі використано винахід – «Фреза КМ-2», який докорінно змінює конструкцію базової фрези. Собівартість виготовлення нової фрези зросла з 22 до 25 грн, а питомі капітальні витрати – з 0,8 до 0,9 грн. Річний обсяг випуску виробів, при виготовленні (обробці) яких застосовують фрези, становить 100 тис. шт. Потреба таких фрез у розрахунку на річну програму виробництва завдяки збільшенню їх стійкості зменшилася з 5 до 4 тис. шт., а питомі витрати на переточування інструмента – з 0,24 до 0,16 грн на одиницю виготовленої продукції.

Обчислити річний економічний ефект від використання винаходу.

Задача 5. СП "Руна" планує вийти на ринок України з новим для себе товаром – міні-пекарнею. Для встановлення ціни на свій товар підприємство вирішило застосувати конкурентну модель ціноутворення, беручи за зразок продукцію свого основного конкурента – фірму "Прома".

Маркетингові дослідження показали, що:

а) міні-пекарня "Руна" поступається за технічними параметрами ($I_{\text{тп}} = 0,85$) та переважає за економічними параметрами ($I_{\text{еп}} = 0,97$);

б) ціна міні-пекарні "Прома" – 83 тис. грн;

в) коефіцієнт здешевлення $k_{\text{здеш}} = 0,85$.

Необхідно:

1) визначити ціну на міні-пекарню;

2) перевірити, чи забезпечить ця ціна цільовий прибуток у розмірі 24% від собівартості, враховуючи, що собівартість продукції складає 54 тис. грн.

Задача 6. Для виробництва касових апаратів підприємство планує впровадити нову технологічну лінію, інвестувавши в неї 20 млн грн. Плановий випуск складає 100000 касових апаратів у рік. Змінні витрати на одиницю продукції складають 187 грн. Постійні витрати на виробництво і збут апаратів складають 3,4 млн. грн у рік. Використовуючи метод надбавок, визначити ціну товару при умові, що підприємство хоче отримати 20% прибутку від собівартості. Розрахуйте точку беззбитковості та наведіть графічну інтерпретацію.

Задача 7. На підприємстві розглядаються три інноваційних проекти. Два з них (П-1 та П-2) пов'язані з удосконаленням виробництва товарів, третій передбачає розроблення нового продукту. Деякі показники, що характеризують проекти, подано у таблиці 7.

Таблиця 7

Показники	Значення за варіантами			
	П-1	П-2	П-3	Всього
Ціна одиниці продукції, грн	80	100	150	—
Змінні витрати, грн/шт.	60	70	100	
Запланований обсяг реалізації, шт./рік	5000	3000	1000	
Покриття витрат, грн/шт.				100
Частка покриття витрат на одиницю продукції				
Виручка від реалізації, тис. грн/рік				850
Змінні витрати, тис. грн/рік				
Покриття витрат, тис. грн/рік				240
Постійні витрати, тис. грн/рік	94	86	80	260
Прибуток, тис. грн/рік				
Точка беззбитковості, тис. грн, шт.				903

Розрахуйте усі необхідні показники і доповніть таблицю. Проаналізуйте інноваційні проекти і дайте рекомендації щодо їх впровадження.

Задача 8. При переході з базового на новий технологічний процес виготовлення деталі змінні витрати зменшуються з 0,8 до 0,7 грн, а умовно-постійні витрати зростають з 5 до 165 грн. Визначити:

- критичну величину річного випуску деталей;
- технологічну собівартість річного випуску деталей, який досягає критичної величини;
- річний обсяг виготовлення деталей за новою технологією, за якого економія від зниження собівартості деталей перевищить зростання умовно-постійних витрат.

Задача 9. На основі наведених у таблиці 9 даних оцініть науково-технічний рівень генератора високої частоти. Порівняйте його з існуючими аналогами і зробіть висновок про доцільність його освоєння.

Таблиця 9

Параметри	Напрямок поліпшення	Коефіцієнт вагомості	Значення фактично досягнутих параметрів	Значення параметрів за кращими світовими зразками
Потужність високої частоти, кВт	+	0,20	60	55
Продуктивність, кв.см/с	+	0,20	1,25	1,25
Коефіцієнт корисної дії, %	+	0,15	67	60
Стабільність частоти, % відхилення	—	0,15	22	28
Стабільність анодної напруги, % відхилення	—	0,05	від +2,5 до -5,0	від +3,0 до -6,0
Надійність (наробіток до відновлення), год.	+	0,10	700	650
Потужність, що споживається від електромережі, кВт	—	0,05	105	119
Потреба у воді за хвилину, л	—	0,05	23,4	55
Габаритні розміри, куб. м	—	0,05	2,0×1,3×2,2	1,5×1,3×1,8

Задача 10. На основі техніко-економічних показників, наведених у таблиці 10, обґрунтуйте економічну доцільність капітального ремонту обладнання, який можна здійснювати окремо чи суміщати з модернізацією, або заміни цього обладнання на нове. Зробіть висновки щодо внесення у план інноваційних заходів тих альтернатив, які є економічно виправданими.

Таблиця 10

Показники	Обладнання
1. Балансова вартість нового обладнання, грн	16 000
2. Витрати на майбутній капітальний ремонт обладнання, грн	6400
3. Витрати на капітальний ремонт з одночасною модернізацією, грн	8000
4. Річна продуктивність обладнання у відповідному циклі експлуатації, тис. од.:	
нової;	150
капітально відремонтованої старої;	120
капітально відремонтованої і модернізованої старої	140
5. Тривалість ремонтного циклу обладнання, роки:	
нової;	3,0
капітально відремонтованої старої;	2,4
капітально відремонтованої і модернізованої старої	2,5
6. Собівартість одиниці продукції при експлуатації відповідного типу обладнання, грн за 1000 од.:	
нової;	14 800
капітально відремонтованої старої;	14 880
капітально відремонтованої і модернізованої старої	14 850
7. Втрати від недоамортизованого старого обладнання, грн	480

Задача 11. Для визначення прогнозованих обсягів збуту на 2010 р. на підприємстві, що виготовляє касові апарати, було опитано провідних спеціалістів та керівників відділів і отримано такі результати (табл. 11):

Таблиця 11

Експерти	1	2	3	4	5	6	7	8
Обсяг збуту, тис. шт.	415	600	370	530	450	550	520	470

Визначити прогнозований обсяг збуту методом експертних оцінок та оцінити надійність та типовість прогнозованої величини.

Задача 12. Для виробництва касових апаратів підприємство планує впровадити нову технологічну лінію, інвестувавши в неї 22 млн грн. Плановий випуск складає 100000 касових апаратів у рік. Змінні витрати на одиницю продукції складають 182 грн. Постійні витрати на виробництво і збут апаратів складають 3,5 млн грн у рік. Використовуючи метод надбавок, визначити ціну товару за умови, що підприємство хоче отримати 20% прибутку від ціни продажу. Перевірити, чи забезпечуватиме встановлена ціна умову отримувати не менше 15% прибутку на інвестований капітал. Визначити ціну, що задовольнятиме обидві умови.

Задача 13. Приватний підприємець має на меті реалізацію інноваційного проекту, що передбачає поліпшення роботи цеху перероблення відходів виробництва. Фахівцями було розроблено таблицю витрат та доходів, пов'язаних з реалізацією проекту (табл. 13):

Таблиця 13

Рік	Витрати, млн грн	Вигоди, млн грн
1	1,09	0
2	4,83	0
3	2,68	0,45
4	2,50	0,98
5	1,99	1,40
6	0,67	1,67
7	0,97	3,34
8	1,30	5,00
9	1,62	6,68
10	1,95	5,38

Визначте:

1. Доцільність здійснення проекту за критерієм чистої теперішньої вартості (ЧТВ), якщо реальна ставка прибутковості інвестицій – 10%.
2. Доцільність здійснення проекту за критерієм внутрішньої норми рентабельності (ВНР), якщо реальна ставка прибутковості інвестицій – 10%.

3. Чи зміниться ваше рішення, якщо реальна ставка зросте до 18%?

4. Прийміть рішення щодо доцільності реалізації проекту за вказаних умов.

Задача 14. Ціна мобільного телефону марки "Simens" до модернізації становила 1560 грн, витрати на обслуговування (ремонт, заміна акумулятора і т.д.) – 508 грн. Унаслідок модернізації ціна реалізації дорівнює 1680 грн, а витрати на обслуговування – 520 грн. Розрахуйте індекс споживчого ефекту мобільного телефону внаслідок його модернізації.

Задача 15. Корпорація з виробництва телевізорів здійснила модернізацію трьох приймачів (табл. 15):

Таблиця 15

Приймачі	До модернізації		Після модернізації	
	Ціна реал. грн	Витрати обслуг. грн	Ціна реал. грн	Витрати обслуг. грн
А	1110	240	1220	245
Б	1230	236	1456	250
В	1427	220	1800	260

Розрахуйте індекс середнього групового споживчого ефекту після модернізації.

Задача 16. На ринку друкарських машинок конкурують дві фірми, які здійснили модернізацію своїх виробів (табл. 16):

Таблиця 16

Назва фірми	Доходи від обсягу реалізації продукції, грн	Витрати на модернізацію, грн
Фірма 1	21980	627
Фірма 2	19985	487

Розрахуйте рівень конкурентоспроможності друкарських машинок кожної із фірм і визначте сильнішого конкурента.

Задача 17. Підприємство здійснило технічне переозброєння виробництва до початку календарного року, активи якого становлять –

12,4 млн. грн, власний капітал – 8,6 млн. грн. Випуск і реалізація оновленої продукції на кінець календарного року дорівнюють (табл. 17):

Таблиця 17

Власний капітал	2,2 млн. грн
Виручка від реалізації	4,5 млн. грн
Податок на додану вартість	12%
Акцизний збір	3,1%
Прямі матеріальні витрати	53,2%
Прямі трудові витрати	12,7%
Операційні витрати	2,2%
Амортизація	8,1%
Податок на прибуток	3,21%
Інші податки за рахунок прибутку	1,51%
Нараховані дивіденди, проценти, включаючи податок на дивіденди й проценти	3,51%

Розрахувати чистий прибуток підприємства внаслідок здійснення інновацій і рентабельність власного капіталу.

Задача 18. За планом інноваційної діяльності підприємства здійснено витрати (табл. 18):

Таблиця 18

1). На НДДКР	
1-й рік	120 тис. грн
2-й рік	135 тис. грн
3-й рік	172 тис. грн
2). Незавершене виробництво на початок кожного року становить:	
1-го року	36 тис. грн
2-го року	27 тис. грн
3-го року	42 тис. грн
3). Незавершене виробництво на кінець кожного року становить:	
1-го року	22 тис. грн
2-го року	21 тис. грн
3-го року	35 тис. грн

Розрахувати коефіцієнт фактичної результативності роботи.

Задача 19. Протягом чотирьох років підприємство-інноватор здійснювало інноваційну діяльність, спрямовану на удосконалення власної техніко-технологічної бази та реалізувало новації для інших підприємств (табл. 19):

Таблиця 19

Показники	Роки			
	1-й	2-й	3-й	4-й
Кількість самостійно розроблених новацій, тис. грн	152	173	196	210
Кількість придбаних новацій, тис. грн	86	97	112	135
Кількість реалізованих новацій іншим підприємствам, тис. грн	73	85	99	126

Розрахувати результативність інноваційної діяльності підприємства на стадії проведення НДДКР.

Задача 20. Підприємство здійснює інноваційний проект створення і впровадження нової моделі холодильника "Норд". Початкова сума інноваційних капіталовкладень становить 450 тис. грн. Тривалість реалізації інноваційного проекту – 5 років, відсоткова ставка – 7 %. Розрахувати щорічну майбутню вартість інвестованого капіталу і норму дисконту.

Задача 21. Розрахуйте загальні показники продуктивності інноваційного проекту та ефективності у виробництві інноваційного продукту (табл. 21):

Таблиця 21

Показники	Роки			
	1 -й	2-й	3-й	4-й
Інноваційні капіталовкладення, тис. грн	34500	38900	37200	31170
Вартість реалізованого інноваційного продукту, тис. грн	39675	43568	40548	32105

Задача 22. Обґрунтуйте економічну доцільність інноваційних проектів і виберіть прийнятний, якщо економічні параметри мають такі характеристики (табл. 22):

Таблиця 22

Проекти	Показники		
	Собівартість продукції, тис. грн	Інноваційні капіталовкладення, тис. грн	Норма ефективності капіталовкладень, тис. грн
1-й	381	500	0,09
2-й	351	500	0,10
3-й	371	500	0,08

Задача 23. Три консультаційні фірми для підприємства з випуску пральних машин розробили свої варіанти технології випуску нової моделі. Економічні характеристики кожної з них мають такі параметри (табл. 23):

Таблиця 23

Показники	Проекти технології		
	1-ша	2-га	3-тя
Інноваційні капіталовкладення, тис. грн	152	173	196
Витрати на одиницю продукції, тис. грн	86	97	112
Валовий випуск, тис. шт.	73	85	99

Розрахувати найефективніший варіант технології виробництва нової моделі пральної машини, якщо коефіцієнт ефективності – 0,1.

Задача 24. Підприємство з випуску мобільних телефонів власними силами постійно здійснює модифікацію апаратів та вилучає ті, що морально застаріли. Вартісні витрати і результати характеризуються такими даними (табл. 24):

Таблиця 24

Показники	Роки				
	1-й	2-й	3-й	4-й	5-й
Грошові доходи, млн. грн	10	9	8	7	6
Грошові видатки, млн. грн	5	6	7	9	10

Розрахувати комерційну ефективність проекту та його рентабельність.

Задача 25. Прибуток ліцензіата на першому році використання предмета ліцензії дорівнює 535 тис. грн. За ліцензійною угодою част-

ка ліцензіара у прибутку становить 4,6 %. Розрахувати річну суму роялті.

Задача 26. Обсяг реалізації продукції на другому році використання предмета ліцензійної угоди дорівнюватиме 1240 тис. одиниць. Ціна одиниці продукції на першому році угоди становить 423 грн. Фактор інфляції на другому році дії ліцензійної угоди дорівнюватиме 3%. Розрахувати річну суму роялті, якщо її ставка за угодою становить 5,2 %.

Задача 27. Предметом ліцензійної угоди є модифікована мікрохвильова піч. Обсяг реалізації – 4 тис. одиниць, ціною 869 грн за одиницю. Ставка роялті становить 7% з одиниці реалізованої продукції. Розрахувати річну суму роялті.

Задача 28. За ліцензійною угодою ліцензіар протягом 5 років планує здійснювати обсяг чистих продажів модифікованих радіоприймачів 1-го року – на суму 130 тис. грн, 2-го – 140, 3-го – 150, 4-го – 125, 5-го – 115 тис. грн. Узгоджена ставка роялті – 6%. Розрахувати суму паушального платежу.

Задача 29. Розрахувати суму паушального платежу за ставкою роялті 7% та терміном ліцензійної угоди 4 роки на основі вихідних даних (табл. 25):

Таблиця 25

Показники / Роки	1-й	2-й	3-й	4-й
Фізичний обсяг продажів, одиниць	7500	7900	8100	7800
Ціна одиниці продукції, грн	700	700	700	700
Очікуваний рівень інфляції, %	2	3	3	4
Акцизний збір, %	1	2	3	3
Фактор ризику, %	3	3	3	4

Задача 30. Річний випуск продукції підприємства – 20 тис. одиниць. Внаслідок реалізації інновації собівартість одиниці продукції зменшилася на 4,8 грн. Капіталовкладення на інновацію складають 12 900 грн. До впровадження заходів сума капіталовкладень для забезпечення випуску річного обсягу продукції становила 443 тис. грн. Визначити умовно-річну економію, річний економічний ефект і еконо-

мію до кінця року, якщо врахувати, що реалізація заходів планується з 1 лютого.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Законодавчі акти:

1. Закон України “Про інноваційну діяльність” №40-IV від 04.07.2002 р.
2. Закон України “Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій” №143-V від 14.09.2006 р.
3. Закон України “Про Загальнодержавну комплексну програму розвитку високих наукоємних технологій” №1676-IV від 09.04.2004 р.
4. Закон України “Про пріоритетні напрямки інноваційної діяльності в Україні” №433-IV від 16.01.2004 р.
5. Закон України “Про угоди про розподіл продукції” №1039-XIV від 14.09.1999 р.
6. Закон України “Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків” №991-XIV від 16.07.1999 р.
7. Закон України “Про наукову і науково-технічну експертизу” №51/95-ВР від 10.02.1995 р.
8. Закон України “Про наукову і науково-технічну діяльність” №1977-XII від 13.12.1991 р.
9. Указ президента України “Про утворення Державного агентства України з інвестицій та інновацій” №1873/2005 від 30.12.2005 р.
10. Указ президента України “Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 6 квітня 2006 року “Про стан науково-технологічної сфери та заходи щодо забезпечення інноваційного розвитку України” №606/2006 від 11.07.2006 р.
11. Указ президента України “Про фінансову підтримку інноваційної діяльності підприємств, що мають стратегічне значення для економіки та безпеки держави” №454/2004 від 20.04.2004 р.
12. Указ президента України “Про заходи щодо використання космічних технологій для інноваційного розвитку економіки держави” №73/2001 від 06.02.2001 р.
13. Указ президента України “Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 3 липня 2001 року “Про невідкладні

заходи щодо виводу з кризового стану науково-технологічної сфери України і створення реальних умов для переходу економіки на інноваційну модель розвитку" №640/2001 від 20.08.2001 р.

14. Постанова Верховної Ради України "Про дотримання законодавства щодо розвитку науково-технічного потенціалу та інноваційної діяльності в Україні" №1786-IV від 16.06.2004 р.

15. Постанова Верховної Ради України "Про Концепцію науково-технологічного та інноваційного розвитку України" №916-XIV від 13.07.1999 р.

16. Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Державної цільової економічної програми "Створення в Україні інноваційної інфраструктури" на 2009-2013 роки" №447 від 14.05.2008 р.

17. Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Порядку надання фінансової підтримки суб'єктам інноваційної діяльності за рахунок коштів державного бюджету шляхом здешевлення довгострокових кредитів" №1563 від 17.11.2004 р.

18. Постанова Кабінету Міністрів України "Про Всеукраїнський конкурс інноваційних технологій" №1421 від 28.10.2004 р.

19. Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Порядку державної реєстрації інноваційних проєктів і ведення Державного реєстру інноваційних проєктів" №1474 від 17.09.2003 р.

20. Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Положення про Комісію з організації діяльності технологічних парків та інноваційних структур інших типів" №1219 від 06.08.2003 р.

21. Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Порядку формування, експертизи та обговорення пріоритетних напрямів інноваційної діяльності" №1094 від 17.07.2003 р.

22. Постанова Кабінету Міністрів України "Про утворення Української державної інноваційної компанії" №654 від 13.04.2000 р.

23. Постанова Кабінету Міністрів України "Про нормативно-правові акти щодо забезпечення реалізації Закону України "Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків" №2311 від 17.12.1999 р.

24. Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Положення про порядок створення і функціонування технопарків та інноваційних структур інших типів" №549 від 22.05.1996 р.

25. Розпорядження Кабінету Міністрів України “Про утворення комісії з розроблення пропозицій щодо удосконалення системи державного управління в інноваційній сфері” №1064-р від 28.11.2007 р.

26. Розпорядження Кабінету Міністрів України “Про схвалення Концепції Державної програми розвитку системи інформаційно-аналітичного забезпечення реалізації державної інноваційної політики та моніторингу стану інноваційного розвитку економіки” №285-р від 16.05.2007 р.

Навчальні посібники:

1. *Афонин И.В.* Управление развитием предприятия: Стратегический менеджмент, инновации, инвестиции, цены: Учебное пособие. – М.: Дашков и К^о, 2002. – 380 с.

2. *Балдин К.В., Передеряев И.И., Голов Р.С., Воробьев А.С.* Инновационный менеджмент. – М.: Академия, 2008. – 368 с.

3. *Василенко О.В., Шматько В.Г.* Інноваційний менеджмент: Навч. посібник / За ред. *В.О. Василенко*. – К.: ЦУЛ Фенікс, 2003. – 440 с.

4. *Волков О.І., Денисенко М.Г.* та ін. Економіка і організація інноваційної діяльності: Підручник. – К.: ТОВ Видавничий дім "Професіонал", 2004. – 960 с.

5. *Гринев В.Ф.* Инновационный менеджмент: Учеб. пособие. – К.: МАУП, 2000. – 148 с.

6. Инновационный менеджмент: Справ. пособие / Под ред. *П.Н. Завлина, А.К. Казанцева, Л.Э. Миндели*. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: ЦИСН, 1998. – 568 с.

7. *Йохна М.А., Стадник В.В.* Економіка і організація інноваційної діяльності: Навчальний посібник. – К.: Видавничий центр “Академія”, 2005. – 400 с.

8. *Заблюцький Б.Ф.* Економіка й організація інноваційної діяльності: Навч. посібник. – Львів: Новий Світ-2000, 2007. – 456 с.

9. *Коновалов В.М.* Инновационная сага. – М.: Издательский дом “Вильямс”, 2005. – 224 с.

10. *Латко О.О.* Інноваційна діяльність в системі державного регулювання. – К.: ІЕП НАНУ, 1999. – 254 с.

11. *Микитюк П.П.* Інноваційний менеджмент: Навчальний посібник. – Тернопіль: Економічна думка, 2006. – 295 с.

12. *Морозов Ю.П.* Инновационный менеджмент: Учеб. пособие для вузов. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2001. – 446 с.
13. Основи інвестиційно-інноваційної діяльності: Навч. посібник / За ред. *В.Г. Федоренко*. – К.: Алерта, 2004 – 431 с.
14. Основы инновационного менеджмента. Теория и практика: Учебник. *Л.С. Барютин* и др.; Под ред. *А.К. Казанцева, Л.Э. Миндели*. 2-е изд. перераб. и доп. – М.: ЗАО «Издательство «Экономика», 2004. – 518 с.
15. *Павленко І.А.* Економіка та організація інноваційної діяльності. – К.: КНЕУ, 2004. – 204 с.
16. *Пашута М.Т., Шкільнюк О.М.* Інновації: понятійно-термінологічний апарат, економічна сутність та шляхи стимулювання. Навчальний посібник для ВНЗ. – К.: ЦУЛ, 2005. – 118 с.
17. *Рудь Н.Т.* Економіка і організація інноваційної діяльності: Навчальний посібник. – Луцьк: ЛДТУ, 2007. – 476 с.
18. *Фатхутдинов Р.А.* Инновационный менеджмент: Учебник для вузов. 5-е изд. – СПб.: Питер, 2005. – 448 с.
19. *Федулова Л.І.* Інноваційна економіка: Підручник. – К.: Либідь, 2006. – 480 с.
20. Економіка і організація інноваційної діяльності / *І.І. Цигилик, С.О. Крпельницька, О.І. Мозіль, І.Г. Ткачук*: Навч. посібник. – К.: ЦУЛ, 2004. – 128 с.
21. *Черваньов Д.М., Нейкова Л.І.* Менеджмент інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств України. – К.: Знання, 1999. – 514 с.
22. *Чухрай Н., Патора Р.* Товарна інноваційна політика: управління інноваціями на підприємстві: Підручник. – К.: КОНДОР, 2006. – 398 с.
23. *Шатраков А.Ю., Алдошин В.М., Колганов С.К.* и др. Инновационная деятельность высокотехнологических предприятий. – М.: Экономика, 2007. – 174 с.
24. *Яковлев А.Е., Малютин А.С., Плеханов А.В.*, и др. Экономика и организация инновационной деятельности. – М.: "Палеотип", 2004. – 267 с.

ЗМІСТ

Вступ.....	3
1. Мета і порядок виконання контрольної роботи.....	4
2. Рекомендації до оформлення та виконання контрольної роботи.....	5
3. Перелік теоретичних питань.....	7
4. Варіанти індивідуальних розрахункових завдань.....	9
Рекомендована література.....	20